

در رساله مجید از امام صادق علیه السلام

دروس شرح صحیفه کامله سجادیه

شرح دعای دوم - مقامات النبی (۲)

جلسه ۲۴

استاد فقیهی

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

مقامات النبی ImamSadiq.tv

۱- اللَّهُمَّ فَضِّلْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ أَمِينِكَ عَلَيَّ وَحُبِّكَ

۲- وَ نَجِيْبِكَ مِنْ خَلْقِكَ

معنای لغوی «نجیب»: شیء نفیس و با ارزش.

پیامبر ﷺ در میان تمام مخلوقات الهی با ارزش و نفیس است و مخلوقی که خداوند تنها به ایشان تاج اشرافیت و برگزیدگی را به سر او نهاده است.

۳- وَ صَفِيْكَ مِنْ عِبَادِكَ

معنای لغوی «صفیک»: شیء خالصی که برگزیده است.

پیامبر در میان بندگان الهی، برگزیده و خالص است.

معنای خلوص: در عملی که انجام میدهد نیتی غیر از خداوند ندارد و قلبا ذره ای تمایل به غیر حق ندارد.

انعام/۱۶۲: «قُلْ اِنَّ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِيْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ».

۴- وَ اِمَامِ الرَّحْمَةِ

پیامبر امام رحمت و پیشوای خیر و کلید برکت است.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

معنای لغوی ImamSadiq.tv

امام: فردی که به او اقتدا می کنند.

معنای رحمت: قلب تمایل به مهربانی و لطف به بندگان.

نسبت دادن قلب به خداوند صحیح نیست زیرا صفت مخلوق است بلکه باید به اعتبار نتیجه به خداوند نسبت دهیم. رحمت به معنای ایصال خیر به بندگان خداوند.

نوع اضافه رحمه به امام، لامیه و بیانیه گفته شده که نتیجه هر دو نزدیک به هم می باشد. رسول خدا بالاترین جلوه رحمت الهی است.

صاحب ریاض شش وجه برای رحمت پیامبر ﷺ بیان نموده است:
اول: هدایت گر به راه رشد است.

دوم: تکالیف موجود در شریعت پیامبر ﷺ اسهل تکالیف است.
سوم: گناهکاران و عاصیان امت خود را می بخشد.

چهارم: حضرت از خداوند درخواست نموده تا عذاب را از امت خود بردارد.
پنجم: در شریعت حضرت ترخیص وارد شده.

ششم: نسبت به دشمنان خود رحمت دارد و آنها را آمان داده است.
(نظر استاد)

پیامبر خاتم ﷺ در قوس نزول، امام رحمت رحمانی خدا است زیرا ایشان واسطه فیض الهی به بندگان اند و امامت رحمت رحیمیه پیامبر ﷺ در قوس صعود است زیرا برای رسیدن خلایق به رحمت خاص خداوند تنها از تبعیت رسول اکرم ﷺ مقدور است.

آل عمران / ۳۱: قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ.

سوال: اگر پیامبر امام رحمت است چرا در دوران زندگی خود جنگ کرده است؟

پاسخ: رحمت دارای دو جلوه ملایم و خوشایند است مانند نوازش فرزند توسط والدین و جلوه دفع کننده شر و خیر. ترحم بر پلنگ تیزدندان ستمکاری بود بر گوسفندان

بر سر محمد مجتبیٰ ز امام صادق علیه السلام

چهره ناخوشایند پیامبر ﷺ در حد اقل است اما از طرف دیگر چهره خوشایند در حد اکثر است.

۵- وَ قَائِدِ الْخَيْرِ

فرق قائد و سائق: سائق دیگری را به اجبار به سمت جلو وادار می کند اما قائد کسی است که در جلو شخص راه می رود و مسیر را نشان می دهد.

واژه خیر در فرهنگ دینی بسیار بکار برده شده است.

معنای لغوی خیر

معنای اول: اصل آن عطف و میل است (مقائیس اللغه)، چیزی است که همه به او میل دارند (راغب)،

آن چیزی که همه به آن میل دارند (صاحب الطراز)، اصل آن انتخاب و برتری دادن است که در تمام استعمالات بکار برده شده (مصطفوی).

خیر آن چیزی است که منتخب انسان است و در آن نفع وجود دارد و آن نفع در راستای سعادت و رشد او باشد. (نظر استاد)

نهج البلاغه: مَا خَيْرٌ بِخَيْرٍ بَعْدَهُ النَّارُ وَ مَا شَرٌّ بِشَرٍّ بَعْدَهُ الْجَنَّةُ ... (ح ۳۸۷)

انواع خیر

خیر تکوینی؛ شامل خیر اعطایی از جانب خداوند می شود، مانند: نعم الهی، زیرا آنچه خداوند به بندگان اعطا نموده همه در راستای سعادت آنها است.

خیر تشریحی؛ شامل کار شایسته به همراه نیت خوب می باشد.

پیامبر ﷺ در خیر تکوینی قائد و واسطه خیر به بندگان می باشد و در خیر تشریحی تمام آنچه برای ما خیر و شر است را بیان نموده است.

رسولُ اللهِ صلى اللهُ عليه و آله - و قد خَظَبَ في حِجَّةِ الوَدَاعِ - : يا أَيُّها النَّاسُ ، وَ اللهُ ما مِن شَيْءٍ يُقَرِّبُكُمْ
مِنَ الْجَنَّةِ و يُبَاعِدُكُمْ مِنَ النَّارِ إِلَّا و قد أَمَرْتُكُمْ بِهِ ، و ما مِن شَيْءٍ يُقَرِّبُكُمْ مِنَ النَّارِ و يُبَاعِدُكُمْ مِنَ الْجَنَّةِ
إِلَّا و قد نَهَيْتُكُمْ عَنْهُ. (كافي ٢/٧٤/٢)

-٦- وَ مِفْتَاحُ الْبَرَكَةِ